

Helse Møre og Romsdal er verstingen med lange ventelister for kjeveoperasjoner:

Lenge å vente på kirurgi

– Det hele er blitt en nærmest absurd situasjon, sier oralkirurg Alf Idar Tverli. Han og kollega Sissel Heggdalsvik har gang på gang bedt om mer ressurser for å få bukt med ekstreme ventelister – uten å få respons. – Med økte ressurser vil inntektene øke og ventelistene reduseres, sier Tverli som håper på to nye sykepleiere og en utdanningsstilling ved avdelingen.

248 pasienter står i skrivende stund i kø ved Helse Nordmøre og Romsdal. Over 200 av dem venter på å få trukket visdomstenner. Til sammen står noe under 1000 pasienter i kø i hele Helse Midt-Norge. 25 prosent av dem er altså tilhørende den relativt sett lille regionen Nordmøre og Romsdal.

Tann-kjeve-avdelingen i Molde har godt rykte på seg – et rykte som gjør at de får henvist pasienter også fra andre regioner som følge av ordningen med fritt sykehusvalg. Avdelingen er også blitt hospitanseavdeling for personalet i tannhelsetjenesten i Sør-Trøndelag i stedet for St. Olavs hospital i Trondheim.

Ingen respons

– Det er med andre ord mange, gode grunner til at vi skulle få tildelt flere ressurser, sier Tverli – men uten å bli hørt. Selv etter utallige henvendelser, som han sier.

– Det som utløste selve situasjonen nå er den venteliste-triksingen det har vært fokusert på ved Bærum sykehus. Etter det sendte helseministeren ut en henvendelse til alle helseforetak for å få avklart situasjonen andre steder i landet. Men våre ventelister har vært lange lenge. Prioriteringen vi foretar i listene er etter de nasjonale veiledningene for tann-kjeve-faget. Problemstillingen er at henvisningsmengden og vår kapasitet ikke er korrelert, sier Tverli.

Han forteller at de nå har gjort en

Oralkirurg Alf Idar Tverli er frustrert over ventelistene ved Molde sykehus.

forespørsel til de pasientene som har stått lengst på listene. Og bedt om svar på om de fortsatt vil stå der. Noen er trukket av listene nå, men fortsatt er det et enormt problem Tverli og Heggdalsvik står overfor.

– Vi får bare ikke respons på våre forslag til løsning, sier Tverli.

– Hva foreslår dere?

– Vi foreslår at vi får økt kapasitet i form av en akuttstusjon eller at vi øker antallet i team – altså at vi får større personalressurser.

I dag er Heggdalsvik i en 60 prosents stilling, siden hun også er rådgivende tannlege i Nav.

– Vi har foreslått løsninger, men får ingen konkret respons. Vi må få grønt lys fra oven før vi setter i verk tiltak.

Tverli understreker at det at tannleger henviser til spesialister er helt riktig. Det er ingen løsning på problemet at flere tannleger skal begynne å trekke flere visdomstenner:

En salderingspost

– Nei. Dette er et treningsfag, og det man gjør ofte blir man god til. I gamle

dager var det mye mer trekking og kirurgi ute i vanlig praksis, men nå er det kommet mye medisinsk støttepersonell fra andre faggrupper vi har her. Og det at vi kan få en second opinion på faglige spørsmål er svært viktig.

– Men hva er løsningen?

– Løsningen er flere ressurser, ganske enkelt. Også i form av støttepersonell, altså sykepleiere. Vår avdeling har alltid gått med positivt overskudd, men vi som driver med overskudd blir en salderingspost siden foretaket ellers går dårlig økonomisk. Til tross for positiv økonomi får vi ikke bruke mer ressurser. Saken er at vi må få grønt lys fra de som har myndighet til å kunne iverksette tiltakene. Det går jo andre steder – det var ikke lenge siden de fikk tilsatt en assistentlege ved St. Olav.

– I Ålesund var det et tilsvarende tiltak, sier Tverli.

– De som trenger akutt hjelp blir selvsagt prioritert, men vi har folk som har sittet i køen i over ett år. Og det er forhold for de berørte som helt klart kan ha innvirkning på deres generelle helsetilstand. Slik sett kan det også

Oralkirurgene Alf Idar Tverli og Sissel Heggdalsvik har flere ganger bedt om mer ressurser uten å bli hørt.

helt klart være dårlig samfunnsøkonomi å la de fortsatt sitte der i køen, sier Alf Idar Tverli og legger til:

– Det er rett og slett en absurd situasjon at vi ikke får mer ressurser slik at vi kan få fjernet ventelistene.

Oralkirurgene Alf Idar Tverli og Sissel Heggdalsvik ved Helse Nordmøre og Romsdal kjemper mot ventelistega-

rantien hver eneste dag. Avdelingen deres går med overskudd, men mer ressurser til å fjerne køene får de ikke.

Tekst og foto: Thor A. Nagell

Ingen løsning i sikte

– Vi har ikke mer ressurser – og slik er det. Vi har det vi får tildelt, sier avdelingssjef Ingrid Vasdal ved Molde sykehus. Fagdirektør Christian Bjelke i Helse Nordmøre og Romsdal har fått beskjed av helseforetaket om å rydde opp, men har ikke oversikten over hvordan situasjonen er ved sykehuset.

Christian Bjelke sier det er sendt brev til alle pasientene i køen og at en del av dem er strøket av listen allerede fordi de var feiloppført der.

– Nå skal vi behandle de andre som står på listen så raskt vi kan, sier han.

– Hvor raskt er køen fjernet, tror du?

– Nei, jeg er sykmeldt for tiden så jeg har ikke oversikten. Du får snakke med Ingrid Vasdal i Molde – hun er nok den som har best oversikt, svarer Christian Bjelke.

Ikke bare å rope

Ingrid Vasdal er avdelingssjef for kirurgi og akuttmedisin ved sykehuset i Molde. Hun ber om tid til å sjekke opp saken når vi tar kontakt og hennes første svar på våre spørsmål noe senere er:

– Tilbudet vi kan gi er dårligere enn

Avdelingssjef for kirurgi og akuttmedisin ved Molde sykehus, Ingrid Vasdal, kan ikke love noen løsning på ventelisteproblemet.

etterspørselen. Vi har nettopp omorganisert her ved sykehuset. Tidligere var tann-kjeve, øye og øre-nese-hals en egen avdeling. Nå er dette en enhet som er slått sammen med kirurgi-ortopedi og akuttmedisin. I øyeblikket regner vi på hva som er økonomisk lønnsomt og ser på hvilke ressurser vi har totalt. Utfordringen er personellressurser.

– Så løsningen er å få mer ressurser?

– Det er ikke bare å rope på mer ressurser. Vi har ikke mer ressurser – og slik er det. Slik jeg ser det bør vi vurdere om vi kan ha en økonomisk bærende kveldspoliklinikk. Vi planlegger kveldspoliklinikk innenfor flere fagområder nå for å korte ned på ven-

telistene våre. Vi gjør cost-benefit-analyser, men ved slike løsninger øker jo personalkostnadene i form av egne avlønningsavtaler. Men jeg tror mange pasienter liker et kveldstilbud.

– Kan vi konkludere med at du gjerne skulle hatt mer penger?

– Jeg synes heller vi skal fokusere på å få økt aktivitet innenfor de rammene vi har. Men å få til det er selvsagt ikke lett, sier avdelingssjef Vasdal, som viser til at det er ventelister innenfor alle fagområder og at dette ikke er et enestående fenomen ved tann-kjeve-enheten.

Tekst og foto: Thor A. Nagell